
DIENST OP ZONDAG, 5 september 2021, 10 uur 2021.22

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Orgel: Ruud Kooning Kaarsen, Mededelingen: Clazien van Dam

Opname en Regie: Techn. Commissie, Kees van Oudenallen

Lezer: Nely Maarse Predikant: Paul F. Thimm

Aansteken van de kaarsen Mededelingen

Zingen 272:1,4 Wij zoeken in uw huis uw aangezicht, o Here

Bemoediging en Groet

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
Die hemel en aarde maakt,
Die trouw houdt in eeuwigheid;
Die niet laat varen het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die liefheeft - meer dan een vader en moeder dat kan
en van Jezus Christus, die begeleidt - intensiever dan een leraar dat kan.
door de Heilige Geest, die ons steunt en uitdaagt
trouwer dan een vriend of partner dat kan. Amen.

Zingen uit Geroepen om te zingen nr.18 (alle 2) Bijengeroepen uit onze huizen...

= Melodie van 675 (Giovanni Gastoldi) "Geest van hierboven, leer ons geloven"

Gebed (uit gebedenboek "In Gebed")

God van uw volk!
Als u komt, houden kwaad en onrecht geen stand.
Als u spreekt, dan breekt de waarheid door.
Als u herkenbaar wordt in ons leven, dan zijn wij gesterkt.

U geeft ons als teken Jezus Christus, kwetsbaar en open een deel van u.
Geef dat ook wij kwetsbaar en open staan tegenover U en tegenover elkaar.

Wij danken u, dat u telkens weer wegen vindt om zich verstaanbaar te maken voor ons:
Woorden die we kunnen horen en verstaan, **tekens** die we kunnen zien en voelen en begrijpen.

Rust ons ook vandaag toe door dat wat u ons te zeggen hebt, door uw woord van heil,
en door dat wat u ons wilt aanreiken.

Maak dat we met ernst, maar niet zonder blijdschap,
bijeën zijn in de naam van Jezus Christus.. Amen.

Inleiding en Bijbellezing: Deuteronomium 6:4 t/m 9

Dé geloofsbelijdenis van het volk Israël toen en nu nog staat in Deuteronomium 6:
het "Sjema Jisraël" – "Hoor Israël...".

Daarin wordt het vertrouwen in die ene God van Israël uitgeroepen en gehoord.

Zingen 320:1,2,3,5 Wie oren om te horen heeft

Inleiding en Bijbellezing: Marcus 8: 27 t/m 33

Verschillenden van ons hebben belijdenis gedaan. Dat is onder woorden brengen wat geloof in God voor ons betekent en Christus navolgen.

Ik deed dat in 1981 – zo'n 40 jaar geleden in de Doopsgezinde Gemeente Krommenie. Dat was mooi maar niet gemakkelijk. En ik denk, dat je in de loop van de jaren blijft leren en veranderen wat geloof betreft – door wat je beleeft en door wat je met anderen deelt. Misschien herkent u dat.

Precies midden in het evangelie van Marcus en ook van Matteüs staat een verhaal met een geloofsbelijdenis. Dat is dus heel centraal, het is de kern van hun evangelieboek. We luisteren nu samen naar deze belangrijke, middelpunttekst van Marcus 8. Het is dus de kortste en meest oorspronkelijke geloofsbelijdenis van volgelingen van Jezus Christus.

Zingen 209 (alle 3) Heer Jezus, o Gij dageraad...

Preek

Lieve gemeente, mensen hier in de kerk en thuis met ons verbonden via beeldscherm of via de dienst afgedrukt op papier!

I.

Wat **Petrus en Jezus** tegen elkaar zeggen onderweg is best heftig. Ze ergeren zich aan elkaar en berispen elkaar en leren elkaar de les. Jezus zegt op een gegeven moment tegen Petrus: *“Ga terug, achter mij, Satan! Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen.”* (V.33b)

Oef...Wist u, dat Jezus zo genadeloos direct en knalhard kon zijn? Iemand “Satan” noemen...harder kan toch bijna niet! Zo kennen we Jezus, de vredenvorst, zoon van de God van liefde toch niet? – Ik schrik ervan...u niet? – Zo praat je niet met elkaar, toch?

Maar laten we bij het begin beginnen. Laten we nagaan hoe het zo ver heeft kunnen komen tussen Petrus en Jezus...en of het werkelijk zo bloedlink is – die **woordenwisseling** tussen die twee die eigenlijk diep met elkaar verbonden waren - dieper dan hartenvrienden.

Het gebeurde dus in **Caesarea Filippi**. Daar stond het kasteel van de vorst Herodes Filippus - gebouwd in Romeinse stijl. Ter ere van de Romeinse keizer Tiberius had hij de stad niet alleen naar zichzelf “**Filippi**” genoemd maar ook nog “Cesarea” - de “**keizerlijke**” - genoemd.

Ergens in de omgeving van dit paleis staat Jezus met zijn volgelingen als dat gesprek begint, dat zijn **hoogtepunt** vindt in die rake uitspraak: “**U bent de Messias!** De gezalfde van God” – dat is een gedurfde uitspraak.

Want het is religieus en politiek best hachelijk om zoiets vlak bij een plaats te zeggen, waar de Romeinse keizer als god en “kúrios” (heer) vereerd wordt – de keizer die de macht over de wereld claimt.

II.

Het hele gesprek begint met een vraag, een belangrijke vraag van Jezus aan zijn leerlingen: **“Wie zeggen de mensen dat ik ben?”** (V.27c)

Jezus stelt die vraag niet ergens in een gezellige huiskamer of in een veilige kerkrimte, maar ten overstaan van de zichtbare macht die toen de wereld regeerde. - De plaats Caesarea Filippi is dys opvallend!

Wie zegt, dat Jezus de Christus, **“de Messias”** (zeg maar de gezalfde vredesvorst van God) is, is kritisch en riskant bezig. Want die relativeert de macht en het gezag van de overheden en leiders. - Geloven en geloof belijden is blijkbaar geen "onschuldige", rustige zondagsbezigheid die niets met het alledaagse aardse leven te maken heeft. Geloof is namelijk niet alleen privézaak en puur geestelijk.

“Wie zeggen de mensen, dat de mensenzoon is?”

Blijkbaar wil Jezus ter sprake brengen, waarvoor hij onderweg is onder de mensen. - Maar waarom **vraagt** Jezus in plaats van gewoon te zeggen, wie hij is?

Ik geloof, dat **Jezus** bewust **niet alles van tevoren vastlegt**: zo is het en zo ben ik en zo moeten jullie denken.

Nee, Jezus stelt vragen en **daagt zijn volgelingen uit**, om zelf na te denken, wie hij is en waar het hem om gaat.

Geen catechismus of belijdenis uit het hoofd leren en dan de zinnen correct en letterlijk opdreunen, maar praten over geloof en wat dat voor je leven betekent.

Samen naar woorden zoeken om ons vertrouwen in God te uiten vanuit ons hart. En natuurlijk mag dat ook met behulp van zinnen die ons van anderen uit het verleden zijn aangereikt - andere belijdenissen. Ik hoef mijn belijdenis niet allemaal zelf te verzinnen en origineel te zijn.

En...wie zeggen de mensen dat Jezus is?

Mij valt op, hoe goed de leerlingen van Jezus geïnformeerd zijn over de publieke opinie over hun meester.

Weten **wij** als gemeenten **tegenwoordig** voldoende, **hoe onze samenleving denkt** over Jezus en over christelijk geloof? – Misschien kunnen we van de leerlingen van Jezus leren om benieuwd te zijn naar de meningen en ervaringen van mensen **buiten onze vertrouwde kerkkring**. – Misschien zouden we weer interviews of enquêtes moeten houden hoe kerkelijke en vooral niet kerkelijke mensen over Jezus en kerk denken? Gewoon om ervan op de hoogte te zijn en daarover mee te kunnen praten.

Dat is in het verleden gebeurd en opgeschreven in een rapport “God in Nederland”. Maar dat is weer jaren geleden. Maar hoe zit het nú?

Terug naar de leerlingen. Ze komen met een lijst van opvattingen over Jezus:

- “Ze denken dat je een **Johannes de Doper** bent...iemand dus die mensen tot ommekeer roept voordat het te laat is en ze doopt – als symbool voor zuivering en vernieuwing.”

- “Anderen vinden dat je **Elia** bent...de profeet bij uitstek die vóór de Messias komt om zijn volk ooit weer terug te winnen voor God.

- “Weer anderen denken, dat jij, Jezus, **een of ander profeet** bent, die namens God wijze en kritische woorden doorgeeft.”

Wat in dit rijtje mist, zijn de **negatieve meningen over Jezus**. En die waren er natuurlijk ook: Sommigen vonden Jezus namelijk een **volksverleider** of een godslasteraar ...en dat is Jezus fataal geworden. Er waren zelfs mensen die vonden dat Jezus **bezeten** was. Zo praten de mensen over Jezus, niet dommer en niet slimmer dan de mensen van vandaag, als je naar een bekend iemand vraagt.

III.

Maar dan richt Jezus de vraag direct aan zijn volgelingen zelf: **“En wie ben ik voor jullie?”** (V.29a)

Zij die Jezus hebben leren kennen en vertrouwen, worden gevraagd.

Zij die **geroepen** zijn en die de **bergrede hebben gehoord**, worden gevraagd. Zij die **ervaren** hebben, **dat Jezus omziet** naar zieken en armen, kwetsbaren en ongelukkigen, zij worden gevraagd: “En wie zeggen jullie, dat ik ben?”

Zusters en broeders, wat antwoorden **wij**, als die vraag aan ons wordt gesteld?

U bent een grote leraar. Een morele autoriteit waarvan alle partijen maar kunnen dromen. Jezus, U bent een van de beminnesswaardigste en geloofwaardigste mensen. Een die **voor zijn overtuiging stierf**. Een **revolutionair**. Een **wereldverbeteraar**. Een mens - misschien sinds Adam de **enige werkelijke mens**.

Ik schreef in mijn belijdenis ooit o.a.: “Ik ben Jezus Christus zeer dankbaar dat hij een **bemiddelaar en brug tot God** voor ons mensen is geworden.”

Lieve gemeente, die antwoorden zijn misschien **eenzijdig maar niet verkeerd**. Ze zijn allemaal mogelijk en nog vele andere antwoorden ook.

Het zijn menselijke antwoorden en alle hebben ze ergens wel gelijk. Zeker als we beginnen daarover na te denken en met elkaar te praten.

Maar in het evangelieverhaal stapt iemand naar voren en die zegt nog iets heel **anders over Jezus** - iets heel bijzonders en ongehoords. **“U bent de messias.”** - In het Grieks staat er letterlijk “U bent de Christos.” – Maar dat betekent hetzelfde: Messias of Christus is de Gezalfde van God. In Israël werden koningen niet gekroond maar door zalving in hun ambt ingezet, zoals hogepriesters en profeten ook.

“U bent de messias.” Dit is **niet** meer **alleen** maar een **opvatting of mening over Jezus**. Dit is een **inzicht of belevenis van Jezus**. Dit is een woord, dat anders, groter en wijder is dan andere woorden die een mens met zijn beperkte voorstellingsvermogen en uit zichzelf kan verzinnen. Een **nieuwe diepere dimensie** - van wie Jezus is - gaat open.

Daar staat Simon Petrus, een nuchtere visser, die namens de volgelingen van Jezus spreekt. En Petrus zegt iets ongelooflijks, iets wat hij zeggen kan en zeggen moet:

"Jezus, U bent Gods gezalfde gezant. Want U verbindt de hemel met de aarde, U brengt God en de mensen dicht bij elkaar. Ja, U bent de messias van de levende God!"

IV.

Maar ja, dan komt een **lastig en moeilijk** te verteren **vervolg van het gesprek** tussen Jezus en zijn leerlingen.

Jezus vermaant hen namelijk om **met niemand anders hierover te praten** – nog niet. Het zou alleen maar tot misverstanden en verkeerde verwachtingen bij de mensen

kunnen leiden. Want Jezus is niet geroepen om een sterke, machtige leider te zijn, een messias die de mensen met geweld zijn wil opdringt.

Jezus probeert uit te leggen, dat hij - de mensenzoon - door veel **lijden** heen zou gaan, afgewezen door de geestelijke en politieke autoriteiten die het in zijn land en in de wereld het voor het zeggen hebben. Dat hij zelfs ter dood gebracht zal worden en na drie dagen opstaan.

Ik begrijp het al te goed, dat **Petrus Jezus apart** neemt om daartegen in te gaan. Wát Petrus tegen Jezus zegt, wordt niet verteld. Maar we kunnen het ons voorstellen. Zoiets van: “Jezus, **dat mag niet gebeuren**. Dit moet je toch niet willen, Jezus...verliezer worden, lijden, omkomen door zwakte. Nee, je moet **krachtig en succesvol optreden**, je aanhang vergroten. De **meerderheid winnen** en de macht natuurlijk. Het koninkrijk van God brengen. De weerstanden en je vijanden overwinnen. De onderdrukkers weggagen. **Kom op, Jezus!**”

Wie van ons had niet zo gehandeld als Petrus om Jezus over te halen om zijn kans te grijpen en de gewenste hervormingen en veranderingen door te voeren?

Maar **Jezus fluit Petrus terug** en allen die ook zo denken.

“Ga terug, achter mij, Satan! Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen.” (V.33b).

Waarom gaat Jezus zo tekeer tegen enthousiasme en actiebereidheid? Waarom laat Jezus zich niet overhalen om de macht over te nemen voor een goed doel? Waarom scheldt hij Petrus zo grimmig voor “Satan” uit?

“Sjathan” in de Aramese moedertaal van Jezus betekent **niet “duivel”** maar meer algemeen **“tegenstander”** of “aanklager” - Jezus reageert zo scherp, omdat Petrus hem op zijn weg die hij moet gaan, in de weg staat en hem verleidt van zijn weg af te wijken. Jezus roept hem: “Keer terug, tegenstander, en kom alsjeblieft en **volg me weer!**”

Dat geeft te denken.

Hoe zit het eigenlijk met onszelf, zusters en broeders? **Begrijpen we Jezus** genoeg om hem te kunnen **volgen** of **verzetten** we ons tegen hem zoals Petrus, zijn volgeling van het eerste uur?

Begrijpen we dat de weg van Jezus **niet heersen maar dienen** is, **niet lijden veroorzaken maar lijden ondergaan** is? Zijn we voldoende ervan doordrongen, dat Jezus **niet de gewelddadige weg** van de fanatieke zeloten – de taliban van zijn tijd – kiest, maar de weg van **volstreekte geweldloosheid en overgave** aan de God die liefde is?

Jezus heeft zich **verzet tegen** de optie om naar **macht en wapens** te grijpen...zelfs niet voor het goede doel, **zelfs niet om het koninkrijk van God** door te drukken.

En juist daardoor heeft zijn leer en leven **meer kracht en invloed in onze wereld** gekregen.

Pas ná Pasen – door zijn consequente weerloosheid, door zijn lijden en dood heen - is zijn volgelingen een licht opgegaan en hebben ze Jezus eindelijk begrepen.

Ze beseften meer en meer dat juist in de **kwetsbaarheid en zwakheid** van Jezus, de messias en mensenzoon, de **kracht en invloed van God** in de wereld **werkt**. Amen.

Muziek**Open Ruimte****Gebed en Onze Vader**

God, U die ons kent en ons bemint!

Wij verbazen ons, hoe kort en krachtig Petrus zijn geloof kon uiten: “Jezus, jij bent de messias van God.”

Wij verbazen ons met welke felheid en passie Petrus en Jezus met elkaar gepraat hebben...over de kracht van God die juist in kwetsbaarheid en in lijden en niet in macht en dwang werkt.

Wij verbazen ons dat mensen in die merkwaardige logica van God vertrouwen en Jezus volgen – ook nu nog.

Wij geven toe dat we het vaak lastig en moeilijk vinden om ons geloof te uiten, om daarover te praten, over wat ons ten diepste beweegt. Omdat we niet de goede woorden daarvoor vinden, omdat we (te) verlegen en onzeker zijn, omdat we bang zijn om uitgelachen te worden, omdat we twijfelen of ons geloof überhaupt sterk genoeg is.

God, help ons om de weg van Jezus te leren gaan. Help ons om hem te kunnen volgen, bereid om af te zien van elk soort geweld en ons kwetsbaar en open op te stellen voor anderen. Eerder onrecht te lijden dan anderen onrecht aan te doen.

Schenk een houding die benieuwd is en echt geïnteresseerd in wat mensen bezielt en bezighoudt, waar anderen in geloven en waar ze op afknappen.

We bidden U, God, voor de mensen die wanhopig en doodsbenauwd worden door fanatici die hun geloof met geestelijk en fysiek geweld doordrukken – in Afghanistan en elders in de wereld. Laat geloof ons mensen milder en menselijker, vreedzamer en liefdevoller maken.

We bidden U voor de kinderen die kwetsbaar zijn en uitgeleverd zijn aan de onverschilligheid van volwassenen – ook in ons land.

Zo bidden we om de vele jongeren die lijden aan depressies omdat er niet genoeg psychische zorgverleners beschikbaar zijn - ook in ons land.

En zo bidden we voor kinderen en volwassenen die ziek worden door Tata Steel en andere bedrijven, omdat er nog steeds geen maatregelen tegen de giftige uitstoot genomen worden.

We bidden om wijsheid voor wetenschappers en overheden, die besluiten moeten nemen over wel of niet nieuwe corona-regels en over welke maatregelen om de leefbaarheid op aarde te verbeteren.

God, in de stilte, zoeken we naar eigen woorden om met U te delen, wat ons dankbaar en wat ons bezorgd maakt. We bidden in de stilte. ...stilte...

In verbondenheid met discipelen van Christus uit alle tijden bidden we daarom samen tot U:

ONZE VADER in de hemel!

Zingen 825:1,3,6,8 De wereld is van Hem vervuld...

→ 8^e couplet wijzigen in: "...een kind verscheen op aarde, een mens Hij onherkend..."

Zegen (samen)

Doven van kaarsen